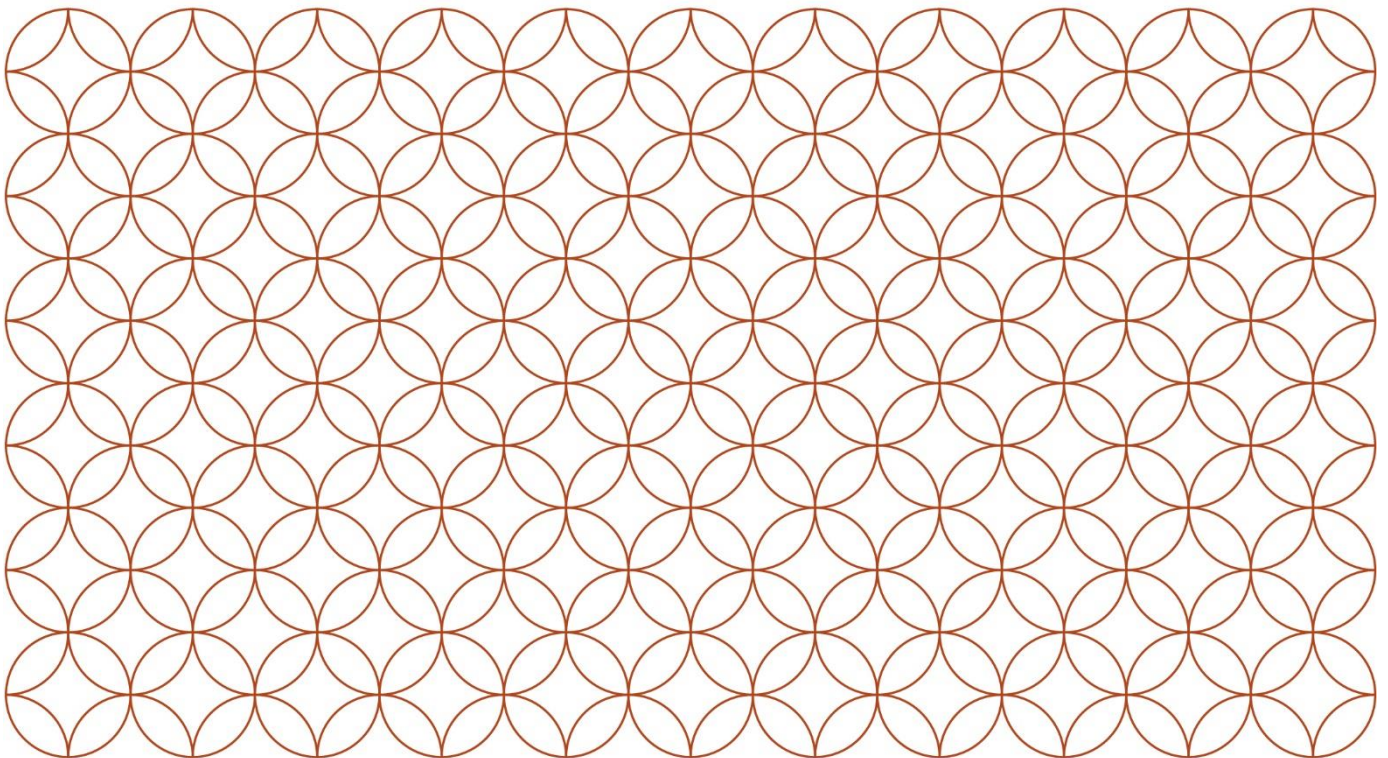

Redovisning av uppdraget att ta fram stöd för tillämpningen av bestämmelserna om tilläggsbelopp

Publikationen finns att ladda ner som kostnadsfri
PDF från Skolverkets webbplats:

www.skolverket.se/publikationer

Dokumentdatum: 2021-08-25

Diarienummer: 7.5.1-2021:965

Skolverket, Stockholm 2021

Sammanfattning

Härmed redovisas uppdraget om stöd för tillämpningen av bestämmelserna om tilläggsbelopp enligt regleringsbrevet för budgetåret 2021 avseende Statens skolverk (RB2021).

Under våren 2021 har Skolverket inom ramen för uppdraget tagit fram ett webbstöd på skolverket.se där stödmaterial och länkar kring tilläggsbelopp är samlat. I uppdraget ingick att tillgängliggöra den rättspraxis som finns avseende tilläggsbelopp och förtydliga vilka krav som bör ställas både på ansökan och utredning om rätten till tilläggsbelopp. Ett material som nu ska publiceras i slutet på augusti. Stödmaterialiet är framtaget i ett samarbete med Specialpedagogiska skolmyndigheten (SPSM). Målsättning är att stödmaterialiet ska vara ett stöd både för kommunala och fristående skolhuvudmän, så att barn och elever får det stöd de är berättigade till. Olika typer av kommunikationsinsatser kommer under hösten att göras, där vi bland annat kommer att ta hjälp av SPSM och andra som arbetar med dessa frågor i olika nätverk.

Skolverket fick också i uppdrag att genomföra en analys över utvecklingen kring hantering, beviljanden och bedömningar av tilläggsbelopp till fristående resursskolor. För att svara på uppdraget har Skolverket genomfört en utredning som baseras på intervjuer med tio kommuner som fördelar tilläggsbelopp. Fokus har riktats mot hur kommunerna organiserar arbetet med ansökningar om tilläggsbelopp, vilka uppgifter som krävs in vid ansökan samt hur bedömningen går till. Skolverket har även begärt in andra uppgifter rörande tilläggsbelopp från kommunerna som ingår i studien, såsom antal inkomna ansökningar samt antal avslag vid bedömning om tilläggsbelopp.

Innehåll

Redovisning av uppdrag om tilläggsbelopp.....	1
Sammanfattning.....	3
1. Bakgrund.....	4
1.1 Syfte och mål.....	5
1.2 Utgångspunkter för innehåll, utformning och genomförande...5	
1.3 Upptäckter.....	5
2. Genomförande.....	6
2.1 Stödmaterial.....	6
2.1.1 Extern samverkan.....	6
2.1.2 Uppföljning.....	6
2.2 Analys.....	7
3. Hänvisning till bilagor.....	8

1. Bakgrund

I regleringsbrevet för år 2021 gav regeringen i uppdrag till Skolverket att ta fram stödmaterial för tillämpningen av bestämmelserna om tilläggsbelopp i skollagen (2010:800). Avsikten är åstadkomma en mer likvärdig tillämpning hos barnens och elevernas hemkommuner och hos enskilda huvudmän i förskolan, förskoleklassen, grundskolan, grundsärskolan, fritidshemmet, gymnasieskolan och gymnasiesärskolan, i syfte att barn och elever ska få det stöd de har rätt till. Skolverket ska inhämta kunskaper och erfarenheter från Specialpedagogiska skolmyndigheten, som också kan bidra till att stödmaterialen når relevanta aktörer och kan implementeras på rätt sätt. I uppdraget ingår att tillgängliggöra den rättspraxis som finns avseende tilläggsbelopp och förtydliga vilka krav som bör ställas både på ansökan och utredning om rätten till tilläggsbelopp. För att stärka likvärdigheten och skapa ökad trygghet för elever med behov av extraordinära stödinsatser ska Skolverket återkomma med en analys över utvecklingen kring hantering, beviljanden och bedömningar av tilläggsbelopp till fristående resursskolor.

Uppdraget ska redovisas till regeringen (Utbildningsdepartementet) senast den 31 augusti 2021.

1.1. Syfte och mål

Syftet med detta material är att tydliggöra vad som gäller för tilläggsbelopp, som ett stöd för ansökande fristående verksamheter och för hemkommuner som handlägger sådana ärenden. Det gäller allt från ansökningar och prövningar till beslut utifrån befintliga regler som grundar sig i den rättspraxis som finns. Målet är att åstadkomma en mer likvärdig tillämpning hos barns och elevers hemkommuner och enskilda huvudmän från förskolan till och med gymnasieskolan.

För att stärka likvärdigheten görs en analys över utvecklingen kring hanteringen, beviljanden och bedömningar av tilläggsbelopp till fristående resursskolor.

1.2. Utgångspunkter för innehåll, utformning och genomförande

Skolverket har planerat insatsen genom att:

- upprätta samverkan med Specialpedagogiska skolmyndigheten (SPSM),
- inventera myndighetens pågående insatser och aktiviteter inom området avseende stöd till barn och elever som har svårigheter att nå målen för utbildningen inom förskola och skola,
- gå igenom utredningar som rör frågan och de remissvar som Skolverket givit på dessa,

- genomföra samråd med flera kommuner, fristående huvudmän, Sveriges kommuner och regioner (SKR), Friskolornas riksförbund, Skolverkets och SPSM:s råd för funktionshinderrörelsen,
- gå igenom de domar rörande tilläggsbelopp som högsta förvaltningsdomstolen (HFD) dömt och som har haft påverkan på hur reglerna tolkas vid hemkommunernas beslut om tilläggsbelopp,
- välja ut tio kommuner av olika storlek och med geografisk spridning för att intervjua och samla in uppgifter för en analys av hantering, beviljanden och bedömningar av tilläggsbelopp till fristående resursskolor.

Representanter från olika nivåer och funktioner har bjudits in i syfte att få en bredd på förslag på vad stödmaterialet bör innehålla och hur det bör utformas. Skolverkets stödmaterial bygger på kunskaper och erfarenheter samt de förslag och synpunkter som framkommit vid samråden och i diskussion med olika parter.

1.3 Upptäckter

- De flesta kommuner uppger att de under senare år byggt upp en tydligare organisation för hanteringen av tilläggsbelopp, som innefattar mer utvecklade riktlinjer och bedömningsgrunder. Det har enligt de intervjuade medfört att de nu genomför en mer noggrann bedömning av ansökningarna utifrån regelverket för tilläggsbelopp.
- Intervjuerna indikerar att det saknas en gemensam bild hos de sökande fristående verksamheterna och kommunen när det gäller vad tilläggsbelopp är och när det ska utgå. Kommunerna i studien har påtalat att det inte är ovanligt att de fristående skolorna söker medel för sådant stöd som kommunerna själva bedömer bör finansieras inom ramen för grundbeloppet. Även antalet ansökningar som avslås samt det relativt höga antalet beslut som överklagas indikerar att det saknas en samstämmig bild.
- Flera kommuner upplever att det är en utmaning att genomföra den individuella bedömningen som förutsätts i lagstiftningen. Det framförs till exempel att det inte finns en tydlig gräns mellan vad som är extraordinärt stöd i förhållande till det ordinarie stöd som skolan är skyldig att erbjuda eleven. En försvårande omständighet är även att kvaliteten på de ansökningar som kommunen får in i hög grad kan variera, enligt de intervjuade.
- Utredningen visar att andelen avslag vid ansökan om tilläggsbelopp varierar mellan kommunerna i studien. Även det belopp som beviljas per elev och barn varierar mellan kommunerna. Av studien framgår även att det finns vissa skillnader i hanteringen av ansökningar och bedömningen av dessa, till exempel har två kommuner definierat behovsgrupper för att underlätta bedömningen och bestämma storleken på det belopp som betalas ut.

2. Genomförande

2.1 Stödmaterial

Texter till stödmaterialen togs fram internt utifrån samarbetet med Specialpedagogiska skolmyndigheten och genomförda samråd. Texterna har granskats externt av SPSM och av en extern oberoende granskare. De synpunkter som inkom har sedan arbetats in i det material som ligger till grund för de webbtexter som tagits fram som stödmaterial på skolverket.se (se bilaga 1).

2.1.1 Extern samverkan

I arbetet med stödmaterialen har Skolverket samverkat med en grupp medarbetare på Specialpedagogiska skolmyndigheten för att få med deras kompetens och erfarenheter av att arbeta med barn och elever som har svårigheter att nå utbildningarnas mål.

2.1.2 Uppföljning

Skolverket kommer följa användandet av stödmaterialen genom webbstatistik och tillsammans med SPSM sprida information i olika nätverk.

2.2 Analys avseende tilläggsbelopp och resursskolor

Intervjuer med tio kommuner

Enligt uppdraget ska Skolverket återkomma med en analys över utvecklingen kring hantering, beviljanden och bedömningar av tilläggsbelopp till fristående resursskolor. Skolverket valde att göra en mer begränsad analys inom uppdragets begränsade tid och på grund av att Skolverket under pandemin inte har velat belasta skolverksamheterna med extra arbetsuppgifter. Utredningen bygger delvis på intervjuer med företrädare för tio kommuner. Utredningen omfattar följande kommuner: Gävle, Göteborg, Hedemora, Jönköping, Malmö, Solna, Stockholm, Södertälje, Örebro och Örnsköldsvik. I urvalet har vi strävat efter geografisk spridning och variation i storlek. Vi har därutöver inkluderat kommuner i landets tre storstadsregioner. Ytterligare ett urvalskriterium har varit att det ska finnas minst en fristående skola som begränsar sitt mottagande till elever i behov av särskilt stöd i kommunen.¹

Enligt skolenhetsregistret finns sammanlagt 56 fristående resursskolor belägna i de kommuner som ingår i studien, varav 15 finns i Stockholms kommun.² Intervjuerna med kommunföreträdare har genomförts via videosamtal.

---

¹ Undantaget är Malmö, där det enligt Skolverkets skolenhetsregister inte fanns någon skolenhet som uppgett att de begränsar sitt mottagande till elever i behov av stöd. Kommunen valdes dock ut för intervju trots det, i och med att vi ville inkludera samtliga tre storstadsregioner i utredningen.

² Samtliga 56 skolor är grundskolor. Uppgifter om vilka skolenheter som begränsar sitt mottagande till elever i behov av särskilt stöd saknas för övriga skolformer.

Vid intervjuer har Skolverket bland annat ställt frågan om hur kommunerna organiserar arbetet med ansökningar om tilläggsbelopp, vilka uppgifter som krävs in vid ansökan om tilläggsbelopp, hur bedömningen går till samt hur beviljat tilläggsbelopp följas upp.

Kompletterande datainsamling

Utöver intervjuerna baseras utredningen på dokument i form av ansökningsblanketter för tilläggsbelopp, andra underlag eller riktlinjer för tilläggsbelopp som funnits publicerade på kommunernas webbplatser.

Inom ramen för utredningen har Skolverket även begärt in ett antal uppgifter rörande tilläggsbelopp från de kommuner som ingår i intervjustudien. Uppgifterna begärdes in via ett formulär i vilket kommunerna ombads fylla i uppgifter för läsåren 2018/19, 2019/20 och 2020/21. I formuläret skulle kommunerna fylla i uppgifter för samtliga skolformer som de fördelar tilläggsbelopp till.

3.Hänvisning till bilagor

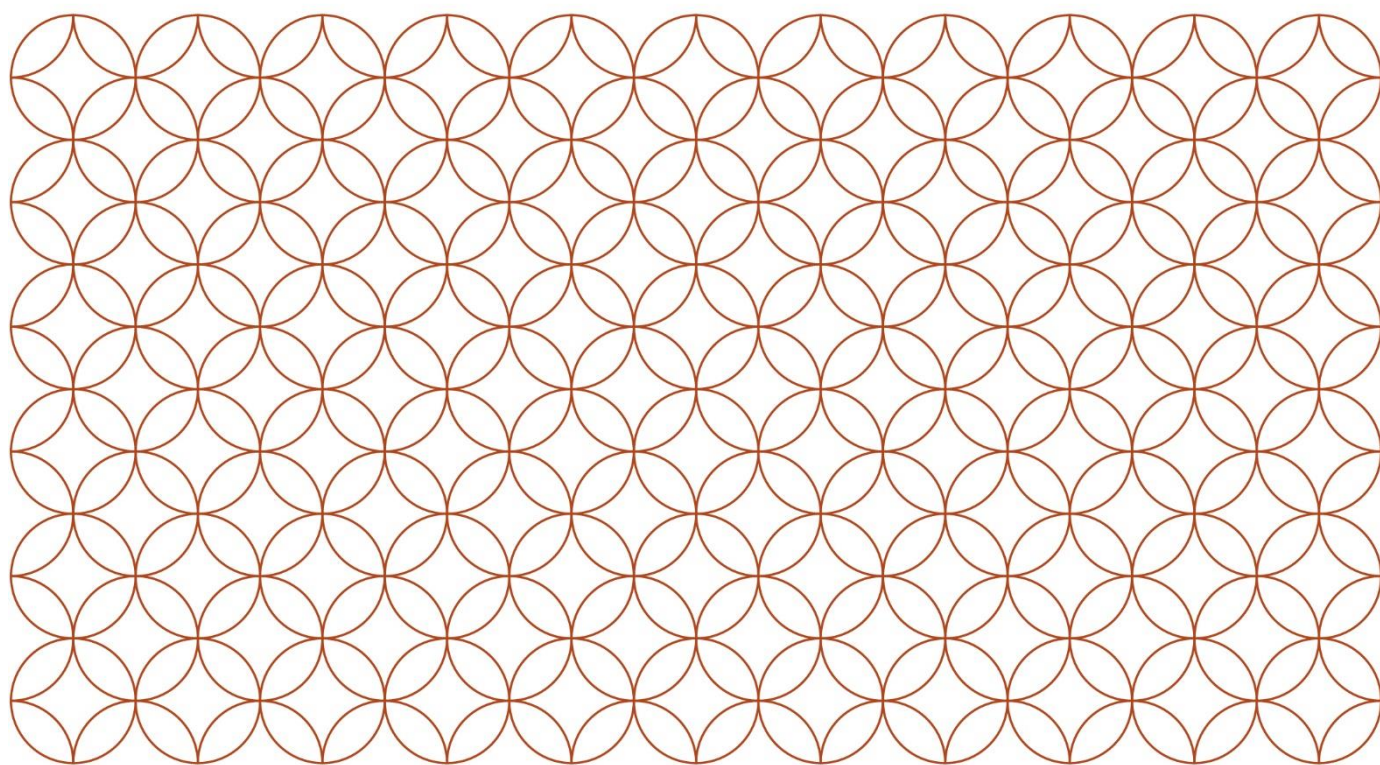
Bilaga 1

Underlag för webbtex till skolverket.se i separat dokument

Bilaga 2

Utredning av kommuners hantering av tilläggsbelopp i separat dokument

Skolverket

www.skolverket.se